

- de huishoudelijke reglementen van de raden van de Orde en van hun bureaus vast te stellen;
- toezicht te houden op de bedrijvigheid van de raden van de Orde en hun uitspraken te verzamelen.
- De onderdanen en de rechtspersonen van een lidstaat van de Europese Gemeenschap of van de Europese Economische Ruimte in te schrijven in het register van de dienstverrichting
  - alle maatregelen te treffen die nodig zijn voor de verwezenlijking van het doel van de Orde.
  - het publiceren op haar internetsite van de lijst van de architecten ingeschreven op één van de tabellen van de Orde en de lijst van stagiairs, die in regel zijn met hun bijdrage en die gerechtigd zijn het beroep van architect uit te oefenen
  - nauw samenwerken en informatie uitwisselen met de bevoegde autoriteiten van, naar gelang het geval, de lidstaat van oorsprong of de ontvangende lidstaat volgens de bepalingen van titel V van de wet van 12 februari 2008 tot instelling van een nieuw algemeen kader voor de erkenning van EG-beroepsqualificaties.

Algemene deelnemingsvoorwaarden :

- 1) architect zijn;
- 2) Nederlandstalig zijn;

3) Minstens twee dagen per maand beschikbaar zijn om de vergaderingen van de nationale raad van de Orde van Architecten en de vergaderingen van de Vlaamse raad van de Orde van Architecten bij te wonen. Momenteel gaat het merendeel van deze vergaderingen door op vrijdag, tussen 10 en 16u.

Specifieke deelnemingsvoorwaarden :

Beschikken over een hoedanigheid van ambtenaar zoalsbedoeld in artikel 34, eerste lid, e) van de wet van 26 juni 1963 tot instelling van een Orde van Architecten (met andere woorden geen gemeentelijke of provinciale ambtenaar zijn) en zich in deze hoedanigheid kandidaat stellen.

Kandidatuurstelling

De kandidaturen worden vergezeld van een pertinente motivatie, een verklaring op eer beschikbaar te zijn om vergaderingen bij te wonen zoals voorzien in punt 3), alsook alle elementen om aan te tonen dat de algemene voorwaarden en één van de specifieke deelnemingsvoorwaarden zijn in acht genomen.

De kandidaturen worden, binnen de 30 dagen na publicatie in het *Belgisch Staatsblad* gericht tot de Minister van Middenstand, KMO's, Zelfstandigen en Landbouw, aan het volgende adres :

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Algemene Directie K.M.O.-beleid
Dienst Intellectuele Beroepen en Wetgeving
WTC III – 19de verdieping
Simon Bolivarlaan 30,
1000 Brussel

**PROGRAMMATORISCHE FEDERALE OVERHEIDSDIENST
MAATSCHAPPELIJKE INTEGRATIE,
ARMOEDEBESTRIJDING EN SOCIALE ECONOMIE**

[C – 2014/11203]

14 MAART 2014. — Omzendbrief betreffende de minimumvoorwaarden voor het sociaal onderzoek in het kader van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie en in het kader van de maatschappelijke dienstverlening door de O.C.M.W.'s die overeenkomstig de bepalingen van de wet van 2 april 1965 door de Staat terugbetaald wordt

Mevrouw de voorzitter,

Mijnheer de voorzitter,

Inleiding

Het sociaal onderzoek vormt een centraal gegeven in het kader van een kwaliteitsvolle hulpverlening door de Openbare Centra voor Maatschappelijk Welzijn. Teneinde een duidelijk kader te bieden welke elementen een sociaal onderzoek dient te omvatten, werden op 14 maart 2014 twee koninklijke besluiten gepubliceerd in het *Belgisch Staatsblad*:

- Het koninklijk besluit betreffende de minimumvoorwaarden voor het sociaal onderzoek verricht overeenkomstig artikel 9bis van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

- Het koninklijk besluit betreffende de minimumvoorwaarden voor het sociaal onderzoek verricht overeenkomstig artikel 19, § 1, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

Deze omzendbrief geeft toelichting bij de beide koninklijke esluiten. Een eerste gedeelte bestaat uit de gemeenschappelijke elementen in beide besluiten, het tweede gedeelte beschrijft de afzonderlijke elementen per dienstverlening (maatschappelijke dienstverlening en maatschappelijke integratie).

**SERVICE PUBLIC FEDERAL
DE PROGRAMMATION INTEGRATION SOCIALE,
LUTTE CONTRE LA PAUVRETE ET ECONOMIE SOCIALE**

[C – 2014/11203]

14 MARS 2014. — Circulaire portant sur les conditions minimales de l'enquête sociale exigée dans le cadre de la loi du 26 mai 2002 relative au droit à l'intégration sociale et dans le cadre de l'aide sociale accordée par les C.P.A.S. et remboursée par l'Etat conformément aux dispositions de la loi du 2 avril 1965

Madame la présidente,

Monsieur le président,

Introduction

L'enquête sociale constitue un élément central dans le cadre d'une aide sociale de qualité que doivent fournir les centres publics d'action sociale. Afin de fournir un cadre clair déterminant quels éléments doivent être repris dans cette enquête sociale, deux arrêtés royaux ont été publiés au *Moniteur belge* le 14 mars 2014.

- l'arrêté royal relatif aux conditions minimales de l'enquête sociale établie conformément à l'article 9bis de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'action sociale

- L'arrêté royal relatif aux conditions minimales de l'enquête sociale établie conformément à l'article 19, § 1er, de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale.

Cette circulaire explicite le contenu de ces deux arrêtés royaux. Une première partie concerne les éléments communs aux deux arrêtés, la deuxième partie explicite les éléments particuliers par type d'aide (aide sociale et droit à l'intégration sociale).

A. Gemeenschappelijke elementen.

1. Wettelijke referenties

- Organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

- Wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

- Wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie;

- KB van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

2. Definities

sociaal onderzoek: het individueel onderzoek dat het O.C.M.W. toelaat de nodige informatie in te zamelen om te besluiten met een nauwkeurige diagnose nopens het bestaan en de omvang van de behoefte aan dienstverlening en de meest passende middelen voorstelt om daarin te voorzien

- **sociaal verslag:** het document waarin de essentiële gegevens worden vermeld die tijdens het sociaal onderzoek zijn verzameld. Het verslag kan de vorm van een papieren of een elektronisch verslag aannemen. Het verslag wordt steeds afgesloten met een concreet voorstel van beslissing geformuleerd ten aanzien van de Raad of het comité dat hiertoe de bevoegdheid heeft.

- **sociaal dossier:** het dossier dat alle documenten bevat die geleid hebben of toelaten te leiden tot de beslissing: ontvangstbevestiging, aanvraagformulier, verslagen van het sociaal onderzoek, beslissingen, kennisgevingen, bewijsstukken. Het dossier kan de vorm van een papieren of een elektronisch dossier aannemen.

- **hulpaanvrager:** de persoon voor wie het centrum overgaat tot een sociaal onderzoek.

3. Elementen van het onderzoek die opgenomen worden in het verslag van het sociaal onderzoek en bijhorende documenten

De hulpaanvrager verleent medewerking aan het sociaal onderzoek en stelt hierbij de benodigde documenten ter beschikking van het O.C.M.W..

3.1. Identificatiegegevens van de aanvrager

- Naam en voornaam;

- Rijksregisternummer en/of identificatienummer van de sociale zekerheid (INSZ);

- Nationaliteit;

- Burgerlijke staat;

- Gezinssamenstelling;

- Werkelijke verblijfplaats in België.

Het O.C.M.W. consulteert de gegevens uit het rijksregister, door middel van de gegevensstroom van de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ), T25 genoemd.

Er moet bovendien nagegaan worden of de feitelijke situatie van de hulpaanvrager, onder meer wat zijn gezinssituatie betreft, overeenstemt met de wettelijke situatie.

Indien de feitelijke situatie van de hulpaanvrager niet overeenstemt met de wettelijke gegevens, dient dit meegegenomen te worden bij de overwegingen in het sociaal onderzoek dat een voorstel van beslissing formuleert.

3.2. Verblijfsgegevens van de hulpaanvrager

Het vaststellen van de nationaliteit van de hulpaanvrager gebeurt bij de identificatie. Wanneer de hulpaanvrager niet over Belgische nationaliteit beschikt, dan dient er een onderzoek te gebeuren naar het verblijfsstatuut van de betrokkenen.

Het verblijfsstatuut is essentieel aangezien de hulpaanvrager op basis hiervan in aanmerking kan komen voor maatschappelijke integratie of maatschappelijke dienstverlening .

A. Eléments communs

1. Les références légales

- Loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'action sociale ;

- Loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'action sociale ;

- Loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale ;

- AR du 11 juillet 2002 portant règlement général en matière de droit à l'intégration sociale.

2. Définitions

- **enquête sociale :** l'enquête individuelle permettant au C.P.A.S. de récolter les informations nécessaires permettant d'aboutir à un diagnostic précis sur l'existence et l'étendue du besoin d'aide et proposant les moyens les plus appropriés d'y faire face.

- **rapport social :** le document reprenant les données essentielles qui ont été collectées par l'enquête sociale. Il peut prendre la forme soit papier soit électronique ; le rapport se terminera par une proposition concrète de décision soumise au conseil de l'action sociale ou au comité spécial compétent en la matière.

- **dossier social :** le dossier qui comporte l'ensemble des documents qui ont abouti ou qui permettront d'aboutir à la décision : accusé de réception, formulaire de demande, rapports d'enquête sociale, décisions, notifications, pièces justificatives. Il peut prendre la forme soit papier soit électronique.

- **demandeur d'aide :** personne pour laquelle le centre procède à une enquête sociale.

3. Les éléments de l'enquête repris dans le rapport d'enquête sociale et les documents y référents

Le demandeur contribue à la réalisation de l'enquête sociale et met à la disposition du C.P.A.S. les documents nécessaires à la réalisation de celle-ci.

3.1. Les données d'identification relatives au demandeur

- Nom et Prénom ;

- Le numéro de registre national et/ ou le numéro d'identification de sécurité sociale (NISS) ;

- Nationalité ;

- Etat civil ;

- Composition de ménage ;

- Lieu de résidence effective en Belgique.

Le C.P.A.S. consulte les données du registre national via le flux de la Banque-Carrefour de la Sécurité Sociale (BCSS), appelé « T25 ».

Il conviendra cependant de vérifier que la situation de fait du demandeur d'aide, notamment en ce qui concerne sa composition de ménage, correspond à la situation légale.

Si la situation de fait du demandeur ne correspond pas aux informations légales, il en sera fait mention dans les éléments de l'enquête sociale devant servir à la prise de décision.

3.2. Les données relatives au séjour du demandeur

Ce sont les données d'identification de la personne qui permettent de déterminer sa nationalité. Lorsque le demandeur n'est pas de nationalité belge, une enquête doit déterminer la situation de séjour de l'intéressé.

Cet élément est essentiel car c'est sur la base de ce droit de séjour que le demandeur pourra bénéficier soit du droit à l'intégration sociale soit du droit à une aide sociale.

3.3. Huisbezoek

Het huisbezoek maakt integraal deel uit van het sociaal onderzoek. Het huisbezoek is een essentieel element om een inschatting te kunnen maken van de behoeftigheid van de hulpaanvrager. Een huisbezoek moet het O.C.M.W. in staat stellen een totaalbeeld te krijgen van de situatie van de hulpaanvrager en diens verklaringen te kunnen toetsen aan de realiteit, teneinde te kunnen beslissen over de meest accurate maatschappelijke dienstverlening.

Het huisbezoek kan plaatsvinden na voorafgaandelijke aankondiging van het O.C.M.W. aan de hulpaanvrager, maar dit is niet noodzakelijk. Het O.C.M.W. kan indien zij dat nodig acht ook een onaangekondigd huisbezoek verrichten.

Het huisbezoek dient te gebeuren met het nodige respect voor de privacy van de hulpaanvrager en moet steeds in verhouding staan tot de inlichtingen die nodig zijn voor het sociaal onderzoek. Het huisbezoek gebeurt vanuit een vertrouwensrelatie tussen de maatschappelijk werker en de hulpaanvrager maar belet niet dat het huisbezoek ook een controllerende functie kan hebben teneinde te toetsen of de hulpaanvrager (nog) voldoet aan de voorwaarden zoals bepaald in de wet.

Het huisbezoek wordt uitgevoerd bij opening van het sociaal dossier, daarna telkens wanneer het O.C.M.W. het nodig acht, maar tenminste eenmaal per jaar. Voor wat de aanvragen inzake tenlasteneming van facturen voor medische hulp betreft, komt het het O.C.M.W. toe te ordelen over de noodzaak en de doelmatigheid van een huisbezoek.

Bepaalde bijzondere omstandigheden kunnen het huisbezoek moeilijk of onmogelijk maken. Het kan hierbij gaan over voltijdse studenten die niet meer in de gemeente wonen waar zij in het bevolkingsregister ingeschreven waren op het ogenblik dat het recht op integratie toegekend werd of iemand die verblijft in een opvangtehuis buiten de gemeente en de gemeente van inschrijving. Het kan echter ook gaan om situaties waar de veiligheid van de maatschappelijk werker niet kan gegarandeerd worden.

Voor deze bijzondere situaties zal de maatschappelijk werker in het sociaal verslag rechtvaardigen waarom een huisbezoek niet gepast of niet mogelijk was. Indien een hulpaanvrager het huisbezoek weigert, dient dit element meegezogen te worden in het sociaal verslag.

De inspectiedienst van de POD Maatschappelijke Integratie zal die rechtvaardigingen bekijken, rekening houdend met de context zoals in het sociaal verslag geschetst.

3.4. Overzicht van de bestaansmiddelen

Er moet een overzicht van de bestaansmiddelen van de hulpaanvrager opgesteld worden. Dit zijn alle middelen waarover de aanvrager werkelijk beschikt, ongeacht de aard of oorsprong ervan. De oplijsting van alle bestaansmiddelen is nodig om de behoeftigheid van de hulpaanvrager te bepalen.

Dit kan aan de hand van loonfiches, rekeninguittreksels, contracten, attesten enz.

Tevens moeten de bestaansmiddelen van de levenspartner van de aanvrager en de bestaansmiddelen van de ascendenen en/of descendentes in de eerste graad vermeld worden in het sociaal verslag.

Er moet bovendien ook een beknopte omschrijving gegeven worden van de levensomstandigheden van de hulpaanvrager en de personen met wie hij eventueel samenwoont, die een invloed hebben op de behoeftigheid. Waarnemingen tijdens het huisbezoek kunnen hierbij helpen.

3.5. Residuair karakter van de hulpverlening

Het recht op maatschappelijke integratie en de maatschappelijke hulpverlening zijn residuaire rechten. Opdat het O.C.M.W. dit soort maatschappelijke hulpverlening kan toekennen, moet uit het sociaal onderzoek blijken dat de hulpaanvrager voordien zijn rechten op andere prestaties heeft doen gelden, die hij zou kunnen genieten krachtens de Belgische of buitenlandse sociale wetgeving.

Worden die uitkeringen niet erkend, dan zal de maatschappelijk werker in het verslag kort toelichten waarom het recht niet erkend wordt.

3.3. La visite à domicile

La visite à domicile fait partie intégrante de l'enquête sociale. Elle est un des éléments primordiaux permettant de déterminer l'étendue du besoin d'aide. Elle doit permettre au C.P.A.S. d'avoir une image globale de la situation du demandeur, de confronter ses déclarations à la réalité afin de déterminer l'aide la plus appropriée à accorder pour faire face aux besoins.

La visite à domicile peut être réalisée après que le C.P.A.S. ait envoyé un avis de passage au demandeur, mais cet avis de passage n'est pas indispensable. Le C.P.A.S. peut, s'il l'estime nécessaire, effectuer cette visite à domicile à l'improviste.

La visite à domicile s'effectuera dans le respect de la vie privée du demandeur d'aide et sera proportionnée à l'importance du renseignement nécessaire pour mener l'enquête sociale. Elle sera réalisée dans le cadre de la relation de confiance nécessaire entre le travailleur social et le demandeur ce qui n'empêche pas qu'elle puisse aussi avoir une fonction de contrôle afin de constater que le demandeur d'aide remplit (toujours) les conditions d'octroi telles que définies par la loi.

La visite à domicile sera réalisée au moment de l'ouverture d'un dossier et reconduite chaque fois que le C.P.A.S. l'estime nécessaire et au minimum une fois par an. Lorsque la demande concerne la prise en charge de factures d'aide médicale, le C.P.A.S. jugera de la nécessité et de l'opportunité de réaliser une enquête à domicile.

Certaines situations particulières peuvent rendre la visite à domicile difficile, voire impossible. Citons par exemple le cas de l'étudiant de plein exercice qui n'habite plus dans la commune dans laquelle il était inscrit dans les registres de population au moment de l'octroi du droit à l'intégration ou le cas de la personne qui est hébergée dans une maison d'accueil éloignée de la commune dans laquelle elle est inscrite dans les registres de la population. Citons également les situations dans lesquelles la sécurité du travailleur social n'est pas garantie.

Pour ces situations particulières, le travailleur social justifiera, dans son rapport social, les motifs ayant rendu cette visite à domicile non opportune ou impossible. De même, si un demandeur d'aide refuse la visite à domicile, il en sera fait mention dans le rapport social.

Le service d'inspection du SPP Intégration sociale examinera ces justifications en tenant compte du contexte tel que décrit dans le rapport social.

3.4. L'état des lieux des ressources

Un état des lieux des ressources du demandeur sera réalisé. On entend par ressources toutes celles dont dispose effectivement le demandeur, quelle qu'en soit la nature ou l'origine. Etablir un relevé de l'entièreté des ressources d'un demandeur est nécessaire pour déterminer son état de besoin.

Ce relevé s'établira au moyen des fiches de paie, extraits de compte, contrats, attestations, etc.

De même, les ressources du partenaire de vie du demandeur devront être mentionnées dans le rapport social, ainsi que celles des ascendants et/ou descendants au premier degré.

Le rapport social comprendra également une brève description des conditions de vie du demandeur et des personnes avec lesquelles il cohabite, et qui ont une influence sur son état de besoin. Les constatations faites lors de la visite à domicile peuvent apporter un éclairage en la matière.

3.5. Le caractère résiduaire de l'aide

Le droit à l'intégration sociale et à l'aide sociale sont des droits résiduaires. Pour que le C.P.A.S. puisse accorder ces aides, l'enquête sociale devra démontrer que le demandeur d'aide a préalablement fait valoir ses droits à d'autres prestations auxquelles il pourrait prétendre en vertu de la législation sociale belge et étrangère.

Si ces prestations ne sont pas reconnues, le travailleur social, dans son rapport, expliquera brièvement pourquoi ce droit n'est pas reconnu.

Dit geldt ook voor de personen met wie de hulpaanvrager samenwoont.

Voorbeeld:

Een 35-jarige klopt aan bij het O.C.M.W.. In het sociaal verslag zal uitgelegd worden dat betrokkene geen aanspraak kan maken op werkloosheidssuitkeringen omdat hij steeds het statuut van zelfstandige gehad heeft, net failliet gegaan is en bijgevolg niet aan de voorwaarden voldoet om recht te hebben op een werkloosheidssuitkering.

4. Praktische toepassing.

4.1 Sociaal dossier.

Onderstaande documenten moeten minstens in het sociaal dossier opgenomen zijn:

1. Kopie van de ontvangstbevestiging van de aanvraag.

De ontvangstbevestiging moet volgende wettelijke elementen bevatten:

- datum van de aanvraag;
- termijn waarbinnen de aanvraag beantwoord moet zijn;
- recht van de aanvrager om voor de beslissing door het centrum gehoord te worden;
- verplichting voor de betrokkene om iedere wijziging van zijn situatie mee te delen.

2. Aanvraagformulier.

Het aanvraagdocument moet minstens volgende elementen bevatten:

- informatie over de materiële en sociale situatie van de aanvrager en de personen met wie hij samenwoont;
- aangifte van alle bestaansmiddelen;
- vermelding van de centra die de bepalingen van artikelen 9 en 14, § 3 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie; en van artikel 35, § 1 van het KB van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie, reeds toegepast hebben;
- toestemming van de aanvrager aan het centrum om alle inlichtingen en aangiften te controleren:

o bij de administratie der directe belastingen;

o bij de ontvanger der registratie, met betrekking tot de onroerende goederen van de aanvrager en die van de samenwonenden van wie de bestaansmiddelen in aanmerking genomen kunnen of moeten worden;

o bij financiële instellingen (banken);

o bij overheidsinstellingen.

Dit formulier moet ondertekend worden door de aanvrager.

3. Verslag van het sociaal onderzoek.

In bovenstaand punt 3 wordt toegelicht welke elementen het sociaal onderzoek minstens dient te omvatten. Afhankelijk van het uitgevoerde onderzoek moet het verslag afgesloten worden met een voorstel van beslissing, dat afgestemd is op de geanalyseerde elementen. Dat voorstel wordt geformuleerd door de maatschappelijk werker die het verslag opgesteld heeft ten aanzien van de Raad voor maatschappelijk welzijn of het Comité dat hiertoe de bevoegdheid heeft.

Het verslag geldt tot bewijs van het tegendeel wat de feitelijke vaststellingen betreft die daarin opgetekend zijn. De feitelijke vaststellingen moeten op ontgensprekkelijke wijze vastgelegd worden opdat het rapport bewijskracht zou hebben. De aanvrager moet met andere woorden gehoord zijn en van de uiteengezette argumenten op de hoogte zijn.

4. Kopie van de kennisgeving van de beslissing door de raad voor maatschappelijk welzijn

De beslissing moet:

- op de gepaste manier gemotiveerd zijn wat de materiële en juridische elementen betreft;
- het toe te kennen bedrag, de berekeningswijze (dus de bedragen en de vrijstellingen waarmee rekening gehouden werd) en de periodiciteit van betaling vermelden;

Cela vaut également pour le partenaire de vie du demandeur.

Exemple :

un demandeur de 35 ans introduit une demande d'aide au C.P.A.S.. Dans le rapport social, il sera expliqué qu'il ne peut prétendre à des allocations de chômage parce qu'il a toujours eu un statut d'indépendant, qu'il vient de faire faillite et que, dès lors, il n'est pas dans les conditions pour bénéficier d'une allocation de chômage.

4. Mise en pratique

4.1. Le dossier social

Les documents énumérés ci-dessous doivent au minimum se retrouver dans le dossier social

1. Copie de l'accusé de réception de la demande

L'accusé de réception doit comporter les éléments légaux suivants:

- la date de la demande;
- le délai dans lequel une réponse doit être donnée à la demande;
- le droit du demandeur à être entendu par le centre avant décision;
- l'obligation pour l'intéressé de communiquer toute modification de sa situation.

2. Formulaire de demande

Ce document doit comporter au minimum les éléments suivants:

- des informations sur la situation matérielle et sociale du demandeur et des personnes avec lesquelles il cohabite ;
- la déclaration de ressources ;

• l'indication des centres qui ont déjà fait application des dispositions prévues aux articles 9 et 14, § 3 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale et à l'article 35, § 1er, de l'arrêté royal du 11 juillet 2002 portant règlement général en matière de droit à l'intégration sociale ;

• l'autorisation donnée au centre par le demandeur en vue de vérifier tous renseignements et déclarations :

o auprès de l'administration des contributions directes;

o auprès du receveur de l'enregistrement, au sujet des biens immobiliers du demandeur et ceux des cohabitants dont les ressources peuvent ou doivent être prises en considération;

o auprès d'organismes financiers (banques);

o auprès de tout organisme public.

Ce formulaire doit être signé par le demandeur.

3. Le rapport d'enquête sociale

Le point 3 ci-dessus explicite les éléments qui seront au minimum repris dans le rapport d'enquête sociale. En fonction de l'anamnèse effectuée, le rapport devra se terminer par une proposition de décision adaptée aux différents éléments analysés. Cette proposition sera formulée par le travailleur social ayant rédigé le rapport et soumise au conseil de l'action sociale ou au comité compétent en la matière.

Ce rapport fait foi jusqu'à preuve du contraire pour les éléments qui y sont mentionnés et qui sont des constatations de faits. Pour que le rapport ait force probante, il faut que les éléments de faits soient consignés contradictoirement. En d'autres termes, il faut que le demandeur ait été entendu et qu'il ait été informé des arguments développés.

4. Copie de la notification de la décision prise par le conseil de l'action sociale

Cette décision doit:

- être motivée de manière adéquate en ce qui concerne les éléments matériels et juridiques;
- mentionner le montant à octroyer, le mode de calcul (et donc indiquer les sommes et les immunisations qui ont été prises en considération) et la périodicité du paiement;

• de mogelijkheid om beroep in te stellen tegen de beslissing vermelden, het adres van de bevoegde rechtbank en de modaliteiten en termijnen voor het beroep;

• de referenties van het dossier bevatten, evenals de dienst en de maatschappelijk assistent bij wie betrokkenen terecht kan voor meer informatie;

• vermelden dat een beroep niet opschortend is.

De tekst van de kennisgeving moet de elementen uit de beslissing van de raad bevatten, en wordt opgesteld in een toegankelijke taal.

5. Alle bewijsstukken ter rechtvaardiging van het recht op maatschappelijke integratie of door de Staat betoelaagde maatschappelijke dienstverlening.

5. Elektronische gegevensstromen

Teneinde het sociaal onderzoek op een kwaliteitsvolle manier te volbrengen, heb ik geïnvesteerd in de ontsluiting van bijkomende informatiestromen vanuit de Kruispuntbank van de sociale zekerheid (KSZ). Dit bovenop de reeds bestaande gegevensstromen. Proactieve controle van de gegevensstromen moet de O.C.M.W.'s helpen fraude te vermijden.

In het kader van het sociaal onderzoek moeten de O.C.M.W.'s over de gegevensstromen vanuit de KSZ beschikken (opgenomen in bijlage bij de Koninklijke Besluiten), deze gebruiken en de gegevens met een directe invloed op de gevraagde maatschappelijke dienstverlening verwerken in het sociaal verslag.

Een regelmatige raadpleging van de gegevensstromen moet de maatschappelijk werker die een sociaal onderzoek verricht, in staat stellen over de authentieke gegevens te beschikken, ze te vergelijken met de gegevens die hij direct van de hulpaanvrager ontvangt of met zijn eigen vaststellingen op het terrein, onder meer tijdens huisbezoeken.

De inspectiedienst van de POD Maatschappelijke Integratie zal controles uitvoeren voor de regelmatige raadpleging van die gegevensstromen tijdens het verrichten van het sociaal onderzoek.

B. Bijkomende specifieke elementen voor het koninklijk besluit betreffende de minimumvooraarden van het sociaal onderzoek verricht overeenkomstig artikel 19, § 1 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

1. Definities

Naast de onder punt A. 2 toegelichte definities wordt bijkomend het begrip "samenvonende" in het koninklijk besluit betreffende de minimumvooraarden voor het sociaal onderzoek verricht overeenkomstig artikel 19, § 1, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie gedefinieerd.

- samenwonende: persoon met wie de hulpaanvrager samenwoont zoals gedefinieerd bij artikel 14 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

2. Overzicht van de bestaansmiddelen

Het overzicht zoals in 3.4 toegelicht, moet aangevuld worden met de bestaansmiddelen van de eventuele onderhoudsplichtigen van de hulpaanvrager.

Artikel 26 van de wet van 26 mei 2002 houdende het recht op maatschappelijke integratie omschrijft volgende onderhoudsplichtigen:

• de partner of ex-partner van de aanvrager, voor zover die nog niet veroordeeld werd tot uitbetaling van de uitkering tot levensonderhoud van de aanvrager;

• de ascendenanten in de eerste graad (of adoptanten) wanneer het leefloon toegekend wordt aan een jongere die niet meer met hen samenwoont en die nog steeds recht geeft op kinderbijslag;

• de descendanten in de eerste graad, indien aangetoond werd dat de aanvrager zijn vermogen opgemaakt heeft in de 5 jaar voor hij een leefloon aangevraagd heeft.

• mentionner la possibilité d'introduire un recours contre la décision, l'adresse du tribunal compétent ainsi que les modalités et les délais de ce recours;

• mentionner les références du dossier, le service et l'assistant social auprès desquels des informations complémentaires peuvent être obtenues ;

• indiquer qu'un recours n'est pas suspensif

Le texte de la notification doit donc reprendre tous les éléments repris dans la décision du conseil, et sera formulé dans un langage simple et accessible à tout demandeur .

5. Toutes les pièces probantes justifiant l'octroi du droit à l'intégration sociale ou à l'aide sociale subsidiée par l'Etat

6. Les flux électroniques

Afin de réaliser l'enquête sociale de manière qualitative, j'ai investi dans la mise à disposition d'informations via des flux supplémentaires de la Banque-Carrefour de la Sécurité sociale (BCSS). Ces flux viennent s'ajouter à ceux déjà existants. Un contrôle proactif des informations fournies par ces flux doit aider les C.P.A.S. à éviter les fraudes.

Dans le cadre de l'enquête sociale, les C.P.A.S. doivent disposer des flux de la BCSS (ceux repris dans les annexes aux arrêtés royaux), les utiliser et traiter dans le rapport social les informations contenues dans ceux-ci et qui ont une influence directe sur le type d'aide demandée.

La consultation régulière des flux doit permettre au travailleur social réalisant son enquête sociale de disposer des données authentiques contenues dans ces flux et de confronter ces données avec celles qui lui sont directement fournies par le demandeur et par ses propres constats sur le terrain, notamment lors des visites à domicile.

La consultation régulière de ces flux lors de la réalisation de l'enquête sociale fera l'objet d'un contrôle particulier par le service d'inspection du SPP Intégration sociale.

B. Eléments spécifiques concernant l'arrêté royal relatif aux conditions minimales de l'enquête sociale établie conformément à l'article 19, § 1er de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale.

1. Définition

En complément au point A.2 relatif aux définitions, la notion de « cohabitant » est également définie dans l'arrêté royal relatif aux conditions minimales de l'enquête sociale établie conformément à l'article 19, § 1er de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale.

- cohabitant : personne qui est en cohabitation tel que définie par l'article 14 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale.

2. L'état des lieux des ressources

L'état des lieux des ressources tel que défini au point 3.4 doit être complété par l'examen des ressources des éventuels débiteurs d'aliments du demandeur d'aide.

L'article 26 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale définit quels sont ces débiteurs :

• le conjoint ou l'ex-conjoint séparé du demandeur, pour autant qu'il n'ait pas déjà été condamné à payer une pension alimentaire au demandeur ;

• les ascendants au premier degré (ou adoptants) lorsque le revenu d'intégration est accordé à un jeune qui ne vit plus avec ceux-ci et qui est toujours bénéficiaire d'allocations familiales ;

• les descendants au premier degré s'il est prouvé que le demandeur a dilapidé son patrimoine dans les 5 années qui précèdent la demande du revenu d'intégration.

3. Werkbereidheid

Één van de voorwaarden om aanspraak te kunnen maken op het recht op integratie is de werkbereidheid van de hulpaanvrager.

Het verslag van het sociaal onderzoek moet bijgevolg een duidelijke beschrijving van de werkbereidheid van de aanvrager bevatten en een analyse van de inspanningen hiertoe en/of de afspraken die hieromtrent gemaakt worden.

Een niet-limitatieve lijst van elementen ter beoordeling van de werkbereidheid:

- De hulpaanvrager is ingeschreven als werkzoekende bij de gewestelijke diensten voor arbeidsbemiddeling.
- Betrokkene is bij meerdere uitzendbureaus ingeschreven.
- Betrokkene volgt een opleiding van FOREm/ Actiris/ de VDAB/een ander opleidingscentrum en is voldoende regelmatig aanwezig teneinde zijn slaagkansen niet te hypothekeren.
- Betrokkene toont frequent, in overleg met de maatschappelijk werker af te spreken, aan dat hij daadwerkelijk voor vacatures solliciteert.
- De aanvrager volgt avondlessen.
- ...

De documenten ter staving van de werkbereidheid van de hulpaanvrager maken deel uit van het sociaal dossier.

Is betrokkene om gezondheidsredenen niet werkbereid, dan wordt dit gestaafd in het sociaal verslag en bevestigd door een medisch attest.

Is betrokkene om billijkheidsredenen niet werkbereid, dan wordt dit eveneens gestaafd in het sociaal verslag.

In een aantal gevallen legt de wet van 26 mei 2002 een verplichte opmaak van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI) op. In alle andere gevallen is het O.C.M.W. vrij om een GPMI op te maken.

Een GPMI moet de mogelijkheid bieden een traject uit te stippelen, in overleg met de betrokkene, naar een tewerkstelling, naar een opleiding, of de dakloosheid. Het moet de betrokkene kansen bieden en het engageert het O.C.M.W. om hiertoe de nodige stappen te zetten. Een GPMI omdat dus duidelijke afspraken die door de partijen kunnen opgevolgd worden en indien nodig voorziet de wet in sanctioneringsmogelijkheden in de vorm van een schorsing van het recht op maatschappelijke integratie.

Bepaalde elementen moeten in een GPMI aanwezig zijn.

Enkele voorbeelden hiervan zijn;

- Bij een GPMI voltijdse student moeten de referenties van de school en van de gevolgde opleiding evenals de mogelijkheden tot een studiebeurs opgezocht worden.
- Bij een GPMI met betrekking tot een therapeutische opvolging wordt de frequentie van de raadplegingen vermeld, de vermoedelijke duur van de opvolging, de (on)mogelijkheid om de opvolging te combineren met een actieve zoektocht naar werk, ...

C. Bijkomende specifieke elementen voor het Koninklijk Besluit betreffende de minimumvooraarden voor het sociaal onderzoek verricht overeenkomstig artikel 9bis van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de O.C.M.W.'s

1. Verblijfsrecht

Bijkomend aan de gemeenschappelijke elementen onder punt A, moet indien de hulpaanvrager van vreemde nationaliteit is, het sociaal verslag de vermoedelijke datum van aankomst in België vermelden en aangeven op welke basis de aanvrager in België verblijft.

De hulpaanvrager dient alle nodige documenten ter beschikking te stellen waaruit zijn verblijfsstatus blijkt.

3. La disposition au travail

Une des conditions pour bénéficier du droit à l'intégration, est la disposition au travail.

Le rapport d'enquête sociale devra donc reprendre des indications concrètes prouvant cette disposition au travail, ainsi qu'une analyse des efforts fournis par le demandeur en la matière et/ou des offres d'emploi auxquelles il a répondu

A titre d'exemples, non exhaustifs, citons :

- Le demandeur est inscrit comme demandeur d'emploi auprès des services régionaux de l'emploi.
- Le demandeur est inscrit dans plusieurs sociétés d'intérim.
- Le demandeur suit une formation organisée par le FOREm/Actiris/VDAB/autre centre de formation. Il assiste aux séances de formation de façon assidue afin de ne pas hypothéquer ses chances de réussite.
- Le demandeur explice régulièrement, lors de ses rendez-vous avec le travailleur social, les efforts réels fournis dans ses recherches d'emploi.

→ Le demandeur suit des cours du soir.

→ .....

Tous documents attestant de la disposition au travail du demandeur d'aide font partie intégrante du dossier social.

Si des raisons de santé empêchent cette disposition au travail, il en sera fait mention dans le rapport social et ce sera confirmé par un certificat médical.

Si des raisons d'équité empêchent cette disposition au travail, il en sera également fait mention dans le rapport social.

Dans certaines situations, la loi du 26 mai 2002 impose la réalisation d'un projet individualisé d'intégration sociale (PIIs). Dans les autres situations, le PIIs est facultatif.

Le PIIs doit permettre de définir, en concertation avec l'intéressé, le trajet d'insertion à suivre pour la réalisation d'un emploi, d'une formation, pour sortir d'une situation de sans abri. Il doit offrir à l'intéressé une chance d'intégration et il engage le C.P.A.S. à mettre en place les mesures nécessaires pour sa réalisation. Le PIIs doit définir clairement les engagements des parties prenantes ; si nécessaire, la loi prévoit des possibilités de sanction sous la forme d'une suspension du droit à l'intégration sociale.

Certains éléments devront se retrouver dans le PIIs.

A titre d'exemples, citons :

- Pour un PIIs étudiant de plein exercice, les références de l'école et de la formation suivie devront être recherchées ; de même en ce qui concerne la bourse d'études.
- Pour un PIIs portant sur un suivi thérapeutique, il sera indiqué la fréquence des consultations, la durée probable du suivi, la possibilité de combiner celui-ci avec une recherche active d'emploi ou pas,...

C. Eléments spécifiques concernant l'arrêté Royal relatif aux conditions minimales de l'enquête sociale établie conformément à l'article 9bis de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les C.P.A.S.

1. Droit de séjour

En complément aux éléments communs repris dans le point A, lorsque le demandeur est de nationalité étrangère, le rapport social indiquera la date présumée de son entrée en Belgique et indiquera sur quelle base il séjourne en Belgique.

Le demandeur doit mettre à disposition du C.P.A.S. tout document permettant de déterminer son droit de séjour.

Er moet worden nagegaan of de hulpaanvrager illegaal op het grondgebied verblijft en indien dit niet het geval is, welk verblijfsstuur hij heeft. In dat geval moet opgeliist worden in welk register er inschrijving is, welk soort verblijf de hulpaanvrager heeft, of er desgevallend een garantstelling is, enz.

Die gegevens zijn van belang om te weten of maatschappelijke dienstverlening verschuldigd is of niet.

2. Tenlasteneming van medische kosten

Heeft de hulpvraag betrekking op de tenlasteneming van medische kosten, dan moet de verzekeraarheid (ziekteverzekering) van de aanvrager steeds nagegaan worden.

Indien er geen aansluiting is bij de ziekteverzekering moet steeds de historiek nagegaan worden:

De datum van aankomst in België is van belang: verblijft de aanvrager reeds langer dan een jaar in België, dan wordt enkel de verzekeraarheid in België gecontroleerd.

Verblijft de aanvrager nog geen jaar in België (zelfs illegaal), dan moet nagegaan worden of hij afkomstig is uit een visumplichtig land, een land met een verbindingsorganen of dat hij gedekt moet zijn door de Europese verzekeringskaart.

Op basis van de verkregen informatie zal het O.C.M.W. beslissen de kosten ten laste te nemen of door te sturen naar de erkende verzekering.

Bij tenlasteneming van medische kosten voor een buitenlander die met een visum in België verblijft, dient de garantstelling op basis waarvan het visum afgeleverd werd, gecontroleerd te worden. Ofwel had de betrokken voldoende bestaansmiddelen om in zijn behoeften te voorzien, ofwel heeft een garantsteller een attest voor tenlasteneming ondertekend. Deze borgstelling is twee jaar geldig. Om het bestaan en de referenties van de garantsteller te kennen, moet het O.C.M.W. zich wenden tot de Dienst Vreemdelingenzaken.

Op basis van de verkregen informatie zal het O.C.M.W. beslissen de kosten ten laste te nemen of door te sturen naar de garantsteller.

Het kan gebeuren dat het O.C.M.W. binnen de voorziene termijn voor het sociaal onderzoek nog geen informatie heeft ontvangen over de verzekeraarheid of over het bestaan van een garantsteller.

In dat geval zal de POD Maatschappelijke Integratie, indien het O.C.M.W. beslist de kosten ten laste te nemen, de toelage terugbetaLEN aan het O.C.M.W. (voor zover voldaan is aan de andere voorwaarden).

Zodra het O.C.M.W. vervolgens de gegevens over de verzekeraarheid of het bestaan van de garantsteller ontvangen heeft, dient het zijn beslissing onmiddellijk te herzien en wanneer nodig zijn beslissing zonder terugwerkende kracht stop te zetten.

Het O.C.M.W. zal evenwel het nodige doen om te proberen de maatschappelijke dienstverlening terug te vorderen bij de verzekeringinstelling of de garantsteller, en zal, desgevallend, de toelage terugbetaLEN aan de Staat.

Hoogachtend,

De Staatssecretaris voor Asiel en Migratie,
voor Maatschappelijke Integratie en Armoedebestrijding,
Mevr. M. DE BLOCK

Il conviendra de vérifier si le demandeur d'aide ne réside pas sur le territoire de façon illégale ; si ce n'est pas le cas, il sera indiqué quel est son droit de séjour. Dans ce cas doit être énuméré dans quel registre il est inscrit, quel est son titre de séjour, un garant a-t-il signé une attestation de prise en charge, etc.

Ces éléments sont importants pour déterminer si l'aide est due ou pas.

2. Prise en charge de frais médicaux

Lorsque la demande concerne la prise en charge de frais médicaux, il faut toujours vérifier l'assurabilité (assurance maladie) du demandeur.

Si l'assurance maladie est inconnue, il conviendra de déterminer son historique :

La date d'arrivée en Belgique est importante : si le demandeur séjourne en Belgique depuis plus d'un an, seule l'assurabilité en Belgique sera contrôlée.

S'il est en Belgique depuis moins d'un an (même illégal), il importera de vérifier si le demandeur est originaire d'un pays où le visa est obligatoire, s'il vient d'un pays avec un organe de liaison ou s'il doit être couvert par la carte d'assurance européenne.

En fonction des informations obtenues, le C.P.A.S. décidera de la prise en charge ou renverra vers l'assurance reconnue.

Lorsque l'intervention concerne la prise en charge de frais médicaux pour un étranger ayant obtenu son séjour en Belgique sur la base d'un visa, la garantie à la base de la délivrance du visa sera vérifiée. Soit l'intéressé disposait de ressources suffisantes pour faire face à ses besoins, soit un garant a signé une attestation de prise en charge. Ce cautionnement est valable deux ans. Pour connaître l'existence et les références du garant, le C.P.A.S. doit interroger l'Office des Étrangers.

En fonction des informations obtenues, le C.P.A.S. décidera de la prise en charge ou renverra vers le garant.

Il peut arriver que dans le délai imparti pour réaliser l'enquête sociale le C.P.A.S. n'ait pas obtenu les informations recherchées concernant cette assurabilité ou l'existence du garant.

Si tel est le cas, si le C.P.A.S. décide de la prise en charge des frais, le SPP Intégration sociale en assurera la subvention (pour autant que les autres conditions soient remplies).

Par la suite, dès que le C.P.A.S. aura obtenu l'information concernant cette assurabilité ou l'existence de ce garant, il révisera sa décision sans délai et, s'il y a lieu, prendra une décision de retrait d'aide sans effet rétroactif.

Le C.P.A.S. effectuera cependant les démarches pour essayer de récupérer l'aide auprès de l'organisme assureur ou du garant, s'il y a lieu, et remboursera le subside à l'Etat si la démarche aboutit.

Je vous prie de croire, Madame la Présidente, Messieurs les Présidents, en l'assurance de ma considération distinguée.

La Secrétaire d'Etat à l'Asile et la Migration,
à l'Intégration sociale et à la Lutte contre la pauvreté.
Mme M. DE BLOCK

Bijlage

Annexe

Lijst van de elektronische gegevensstromen		Liste des flux électroniques
Aangifte leefloon en weigering leefloon	O.C.M.W.C.P.A.S.RegisterAttest	Déclaration et refus du revenu d'intégration
Stopzetting leefloon	O.C.M.W.C.P.A.S.StopAttest	Arrêt du revenu d'intégration
Versturen van multifunctioneel attest A036	O.C.M.W.C.P.A.S.A036	Envoi de l'attestation multifonctionnelle A036
Raadpleging multifunctioneel attest	O.C.M.W.C.P.A.S.L036	Consultation de l'attestation multifonctionnelle A036
Controle van RVV/OMNIO-statuut	O.C.M.W.C.P.A.S.RvvBimOmnioStatus	Vérification du Statut Bim/Omnio
Raadpleging verzekeraarheid bij de mutualiteit	O.C.M.W.C.P.A.S.HealthInsurance	Vérification de l'assurabilité auprès des mutualités
Raadpleging van repertorium van werkgevers	A701	Consultation du répertoire employeur
Raadpleging fiche opvolging RSVZ	L301	Consultation du répertoire des indépendants INASTI
Raadpleging van de gegevens van het Rijksregister	Tx25	Consultation des données du Registre national
Raadpleging personeelsbestand RSZ/PPO	L950	Consultation du répertoire du personnel ONSS/APL
Raadpleging van het Kadaster van de Kinderbijslag	O.C.M.W.C.P.A.S.FamilyAllowances	Consultation du Cadastre des Allocations familiales
Raadpleging van het Huidige Onroerende goederen	O.C.M.W.C.P.A.S.ConsultPatrimoy	Consultation du Patrimoine immobilier actuel
Raadpleging van de gegevens van RVZ in verband met werkloosheid	UnemploymentDataService	Consultation des données de l'ONEM relative au chômage
Raadpleging van het Pensioenkadaster	O.C.M.W.C.P.A.S.PensionRegisterConsult	Consultation du Cadastre des Pensions

GEMEENSCHAPS- EN GEWESTREGERINGEN
GOUVERNEMENTS DE COMMUNAUTE ET DE REGION
GEMEINSCHAFTS- UND REGIONALREGIERUNGEN

VLAAMSE GEMEENSCHAP — COMMUNAUTE FLAMANDE

VLAAMSE OVERHEID

[C – 2014/35695]

Bekendmaking goedkeuringsbeslissing

WICHELEN. — Het college van burgemeester en schepenen brengt, overeenkomstig artikel 2.3.2 § 2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening, ter kennis van de bevolking dat de gemeentelijke stedenbouwkundige verordening 'Parkeerplaatsen, fietsenstalplaatsen en bergen bij meergezinswoningen' definitief werd vastgesteld door de gemeenteraad op 30 april 2014 en werd goedgekeurd door de deputatie van de provincie Oost-Vlaanderen op 12 juni 2014. De beslissing treedt in werking tien dagen na publicatie in het *Belgisch Staatsblad*.